

Mr. sc. Alma HASUKIĆ
JU Arhiv Tuzlanskog kantona
alma.arhivtk@gmail.com

UDK/UDC: 93/94:396:61(497.6 Tuzla)"1878/1918" "2025" (047)

**Izvještaj sa stručno-naučnog projekta
ŽENE LJEKARI U TUZLI ZA VRIJEME
AUSTROUGARSKE UPRAVE,
Arhiv Tuzlanskog kantona i Univerzitet u Tuzli,
Tuzla, 10. april 2025. godine**

**Report on the professional-scientific project
WOMEN DOCTORS IN TUZLA DURING THE AUSTRO-HUNGARIAN
ADMINISTRATION, Archives of Tuzla Canton and University of Tuzla,
Tuzla, April 10, 2025.**

History is herstory too. Gloria Steinem.

JU Arhiv Tuzlanskog kantona i Univerzitet u Tuzli organizirali su stručno-naučni skup pod nazivom *Žene ljekari u Tuzli za vrijeme austrougarske uprave*. Projekt je realiziran 10. aprila 2025. godine u prostorijama Ateljea Ismet Mujezinović u Tuzli.¹

Cilj projekta bio je da istraži i predstavi ulogu i doprinos žena ljekara u Tuzli tokom značajnog perioda austrougarske uprave. Projekt je nastao kao rezultat zajedničkog naučno-istraživačkog rada dvije institucije: JU Arhiv Tuzlanskog kantona i Univerzitet u Tuzli. Navedene institucije, nakon pristupanja DARIAH BiH konzorciju, odlučile su da vlastitim sredstvima realiziraju tematski izazovan i društveno relevantan naučno-istraživački projekt. Također, projekt je pokazao važnost interdisciplinarnog rada jer je spojio stručnjake iz historije, arhivistike i medija i kao rezultat dobio inovativan pristup

¹ Vidi više: Arhiv TK: <https://www.arhivtk.ba/?p=7315>; UNTZ: <https://untz.ba/blog/strucno-naucni-projekat-zene-ljekari-u-tuzli-za-vrijeme-austrougarske-uprave/>; <https://untz.ba/blog/pionirke-medicine-i-mostovi-prijateljstva-tuzla-se-sjeca-svojih-prvih-zena-ljekarki/>; RTVTK: <https://rtvtk.ba/zene-ljekari-u-tuzli-za-vrijeme-austrougarske-uprave/>; Oslobođenje: <https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/bih/foto-odrzan-strucno-naucni-projekat-zene-ljekari-u-tuzli-u-vrijeme-austrougarske-uprave-1036075/>; Dojam.ba: <https://dojam.ba/2025/04/09/prezentacija-projekta-zene-ljekari-u-tuzli-za-vrijeme-austrougarske-uprave/>; RTVTK: <https://www.youtube.com/watch?v=fAtN9RbdEmw>; RTV 7 Tuzla: <https://www.youtube.com/watch?v=55ZuZYdLHi4>; Dijaspورا BiH: <https://dijasporabih.com/2025/04/13/odrzan-strucno-naucni-projekat-zene-ljekari-u-tuzli-u-vrijeme-austrougarske-uprave/>; Glas TK: <https://glastk.ba/odrzan-strucno-naucni-projekat-zene-ljekari-u-tuzli-u-vrijeme-austrougarske-uprave/> i dr. (Pristup: 12.8.2025).

temi, značajne, zanimljive i pouzdane činjenice, te savremenu prezentaciju istraživačkih rezultata.

Projekat se sastojao od tri dijela: okruglog stola, izložbe arhivskih dokumenata o odabranoj temi i digitalne prezentacije sprovedenog istraživanja.

Okrugli sto predstavljao je diskusiju uvažених stručnjaka o temi žena u medicini i historijskom kontekstu austrougarske uprave u Tuzli i Bosni i Hercegovini. Diskusiju su predvodili učesnici: prof. dr. Izet Šabotić sa Univerziteta u Tuzli i prof. dr. Tomasz Jacek Lis sa Univerziteta Kazimir Veliki iz Republike Poljske. Profesor Šabotić je kazao: *Tuzla tog vremena prolazila je kroz proces urbanizacije, prelaska iz agrarnog društva u administrativno i industrijsko središte. U tom procesu mijenja se i položaj žene što se jasno vidi i kroz dolazak prvih žena ljekara.* Profesor Lis je istakao važnost tri žene koje su obilježile austrougarski period: Bayerova, Krajewska i Olszewska. O njihovoj posebnosti profesor navodi da je njihov rad bio usmjeren na liječenje najugroženijih, naročito siromašnih žena muslimanske vjeroispovijesti. Bile su to istovremeno ljekarke, edukatorice i borci za ravnopravnost. Dokumentacija koju je za sobom ostavila dr. Krajewska dragocjen je izvor o svakodnevnom životu tadašnjih žena.

Okrugli sto moderirao je prof. dr. Mirza Mahmutović sa Filozofskog fakulteta u Tuzli. Profesor Mahmutović istakao je značaj medijskog partnerstva sa kantonalnom televizijom RTV TK i naglasio važnost „digitalne diseminacije rezultata“.

Izložbom su predstavljeni arhivski dokumenti i fotografije koje svjedoče o životu i radu žena ljekara u Tuzli u austrougarskom periodu. Autori izložbe su: Hatidža Fetahagić, Omer Zulić, Adnan Tinjić. Direktor Arhiva TK, mr. sc. Omer Zulić, istakao je značaj arhivske građe i istraživačkog procesa koji je prethodio izložbi: *Kada smo se odlučivali za temu, svjesno smo izabrali najteži put – da istražimo manje poznatu temu, da se vratimo dublje u prošlost i da prikupljamo građu iz više arhiva i muzeja. Ova izložba rezultat je rada na terenu i prikupljanja*

građe u arhivima Poljske, Češke i Bosne i Hercegovine. Napravili smo izložbu koja ima ne samo lokalni, već i međunarodni značaj.

Hatidža Fetahagić, jedna od autora izložbe, govorila je o razlozima dolaska prvih žena ljekara u Tuzlu: *Po izvještajima iz Tuzle, Benjamin Kalaj je saznao da žene muslimanske vjeroispovijesti nemaju pristup zdravstvenom liječenju. Osmislio je program prema kojem su žene ljekari trebale biti angažirane da liječe žene. Prva liječnica koja je došla u Tuzlu bila je Ana Bajerova. Bajerova nije liječila samo muslimanke, već sve Tuzlanke i to sa nevjerojatnom posvećenošću.*

Prilog 2. Učesnici stručno-naučnog projekta *Žene ljekari u Tuzli za vrijeme austrougarske uprave*, Tuzla, 10. april 2025. godine.

Kao završni čin ovog stručno-naučnog projekta kreirana je i digitalna prezentacija, odnosno vizuelni prikaz teme uz korištenje savremenih alata. Navedena digitalna prezentacija dostupna je na web stranici Univerziteta u Tuzli². Autori digitalne prezentacije su prof. dr. Mirza Mahmutović i Hatidža Fetahagić. Uz pomoć savremenih medija spoznaje ovog stručno-naučnog projekta dostupne su široj javnosti.

² Vidi: UNTZ: <https://untz.ba/en/dariah-tuzla/>. (Pristup: 12.8.2025).